

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACTIA,
TIPOGRAFIA ŞI ADMINISTRATIA:
BRAŞOV, PIATA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inserate: un şir petit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Gherla viitorului.

„Iarăş Gherla!... vor exclama năcăjiţi cetitorii noştri, cari în timpul din urmă s'au împiedecat mereu de plicticoasa şi adormita reşedinţă a celei mai neglijate dieceze româneşti.

Da, iar Gherla şi iar Maramuraşul, răspundem noi, fiind-că principiul ziarului nostru este de-a lupta pentru cei nevoiaşi, de-a scormoni acolo unde sunt năcăzuri şi dureri innăduşite, de-a trimite vorbe aspre, ori încurajări sincere, în părţile amorfite, sau periclitate ale organizmului nostru naţional.

Şi om obiectiv nu va putea susţine cu faţa senină, că Gherla a urmat până acuma pe calea bună, rodnică şi naţionalistă.

De aceea, ori de câte ori se va resimţi nevoia, „Gazeta Trans.“ îşi va oferi cu drag coloanele tuturor plângerilor legitime şi tuturor nădejzilor îndreptăţite, cari ne-or veni din aceste meleaguri îndepărtate.

Şi o spunem cu satisfacţie, că ne bucurăm sincer ori de câte ori vedem cel mai mic semn de îndreptare. Un astfel de semn luminos ni-se pare marea conferinţă învăţătorească, care a avut loc la 10 Aprilie n. în Gherla, — conferinţă iniţiată de inimosul părinte Constantin Lucaciu, un fiu vecinic revoltat şi neîmpăcat cu situaţiunea diecezei gherlene.

Alături de dânsul şi ceilalţi reprezentanţi şi conducători ai tuturor reuniunilor învăţătoreşti diecezane, au găsit, că e momentul suprem pentru concentrarea tuturor forţelor lor pedagogice, pentru uniformizarea învăţământului elementar, pentru crearea atâtor revizori şcolari confesionali şi pentru întemeierea unui organ pedagogic corăspunzător, după cum s'a publicat amănunţit prin corespondenţul nostru în numărul de ieri al „Gazetei“.

Subt prezidenţia delegatului konzistorial, părintele canonic Velle şi după expozeul detaliat şi adâncit al d-lui Lucaciu, s'a incins o rodnică discuţiune, lămurindu-se toate

laturile chestiunii şi aducându-se hotărâri menite să bucure pe tot omul cinstit şi doritor de înaintare.

Se are în vedere o nouă întrunire a întregului corp învăţătorec pentru luna lui August şi subt prezidenţia înalt prea sfinţiei sale episcopului Vasile, cel mult aşteptat.

Pe noi nu ne surprinde absenţa d-lui Petru Fabian dela numita conferinţă. Nu ne surprinde nici faptul, că nici un singur profesor de pedagogie nu e membru al reuniunii învăţătoreşti. Nici lipsa de consideraţie îndestulătoare, pe care konzistorul diecezan trebuie s-o dea acestei tendenţe de concentrare şi unificare a învăţământului şi în genere înşişi învăţătorilor noştri, cari nu mai sunt azi, ce erau odată, „cantorii şi slugile“ popilor.

Pentru cel ce cunoaşte Gherla şi „de visu“ nu numai „de auditu“, aceste lucruri sunt normale şi logice. Ele sunt efectul nemijlocit al somnolenţei şi decadenţei intelectuale a diecezei, iar lipsa de energie a konzistorului şi-a conducătorilor gherleni, copia fidelă a destrămatei organizaţii. La un peste stătu nu vei găsi desigur un cap fără miros. Or, dela cap (Dumnezeu să-l ierte!) s-a împuţit dieceza întreagă.

La toată întâmplarea, sarcina noului mire nu este uşoară. Pe luminatul şi stăruitorul episcop Vasile îl aşteaptă o muncă erculeană. Dar în virtutea principiului reacţiunii, nădăjdum că va întâmpina sprijinul tuturor răzvrătiţilor şi nemulţumiţilor, cari au înghiţit decenii întregi hapurile amare ale unui regim de tardivitate, de completă inactivitate şi de absolută teroare.

Cu duhul democratic, cu inteligenţa rară, cu diplomaţia fină îmbinată c'o gentileţe fără păreche, — cu toate calităţile sale omeneşti extrem de simpatice, avem convingerea întemeiată, că episcopul Hossu va grupa în jurul său toate elementele capabile, cari se vor aşterne pe munca anevoioasă însă înviorătoare a totalei premeniri a diecezei.

Iar unde amabiliitatea nu va

duce la scop, acolo suntem siguri, că va interveni forţa şi dela conducerea orărilor treburi vor fi cu o lovitură delăturaţi toţi ruginiţii, toţi fariseii, toţi incapabilii.

Biserica, şcoala şi toate reuniunile de cultură românească vor renaşte ca florile trezite la viaţă de raza caldă a soarelui primăvăratric.

Preasfinţite părinte Hossu, fă-te mare, fă-te nemuritor. Smulge Gherla din obscuritate şi ridic-o la înălţimea strălucitoare pe care o cer vremurile nouă şi oamenii noi.

Crează ne — te rugăm —
»Gherla viitorului«.

La situaţie. Situaţia, în loc să se limpezească, se încurcă tot mai mult. Despre audienţa lui Khuen la M. S., semioficialul «Bud. Tud.» dă următoarele informaţii:

Contele Khuen Héderváry a prezentat M. Sale actul de abdicere. M. Sa a luat la cunoştinţă abdicerea, luând în considerare cauzele, cari au îndemnat din nou la acest pas guvernul maghiar. M. Sa va asculta iarăşi părerile câtorva politicieni fruntaşi şi apoi va decide.

Khuen va anunţa azi în cameră abdicerea guvernului şi va ruga camera să-si amâne şedinţele până la numirea noului guvern.

O informaţie din Viena anunţă, că Khuen ar fi declarat M. Sale, că afacerea cu Aussenberg o poate rezolvi ori care poliţeleian mai uşor decât el şi de aceea stăruie pe lângă dimisiune.

Şi acum, după abdicerea lui Khuen, se iveşte iarăşi marea întrebare: Ce va fi?

Cea mai probabilă combinaţie e, că noul ministru prezident va fi Lukács. Despre el e credinţa, că va şti să delăture greutăţile, pe cari nu le-a putut delătura Khuen. Intre aceste este şi afacerea Aussenberg.

Delegaţiunile. Cum am anunţat, în consiliul ministerial comun s'a stabilit ziua întrunirii delegaţiunilor pe 23 Aprilie c. Din cauza crizei de cabinet din Ungaria însă e întrebarea, de se vor putea ţine şedinţele la acel termen. «Tagespost» din Graz e informat, că

contele Berchtold ar fi aşteptat pe cei doi prezidenţi ai delegaţiunilor, că din pricina crizei ungare nu se pot convoca delegaţiunile pe 23 Aprilie c. Ele vor fi convocate pe alt termen, după constituirea noului guvern ungar, probabil la sfârşitul lunii corente.

În legătură cu aceasta amintim, că bugetul comun proiectat pe 1912 este mai mare ca cel din anul precedent, cu 22 milioane cor. Preliminarul brut al bugetului este 481 1/2 milioane Cor. Cea mai mare urcare se cere la armata comună (18 milioane) şi la marina de războiu (3 1/2 milioane).

Deputaţii croaţi contra regimului absolutistic. Clubul deputaţilor croaţi din camera ungară a primit alaltăieri cu o majoritate de două voturi o rezoluţiune, în care se exprimă regrete pentru numirea comisariului regal şi pentru introducerea unor stări excepţionale în regatul Croaţiei. În rezoluţiune se mai spune, că pacea în Croaţia se va putea stabili numai în cazul dacă se va respecta pactul cu Ungaria. Propunerea opoziţiei croate, ca deputaţii croaţi din camera maghiară să-si depună mandatele, n-a intrunit majoritatea. Din cauza aceasta cei 16 deputaţi opoziţionali îşi rezervă dreptul a procedea în sensul rezoluţiunii propuse de ei.

În şedinţa de ieri a camerei deputatului croat Pejacevici a dat cetire rezoluţiunii votate în consfăţuirea de ieri. Deputatul croat Popovics a declarat, că numirea comisariului regal este o violare gravă a constituţiei şi a comunităţii de stat cu Ungaria, a cărei răspundere cade asupra lui Khuen. Constituţia croată nu recunoaşte un comisar regal ci numai pe banul în fruntea unui guvern responsabil.

Căderea banului Cuvaj. În cercurile politice maghiare se susţine cu siguranţă, că în timpul cel mai scurt se vor contramanda măsurile excepţionale din Croaţia, şi că banul Cuvaj va fi absolvat din postul său.

În cameră s'a continuat ieri discuţiunea asupra evenimentelor din Croaţia. La începutul şedinţei s'a dat cetire propunerii contelui Zichy de-a se alege o comisiune parlamentară pentru elaborarea reformei electorale. Se decide ca propunerea contelui Zichy să fie pusă la ordinea zilei în şedinţa de azi a camerei.

Serbarea centenarului naşterii lui Gheorghe Barişiu.

La iniţiativa luată de redacţiunea „Gazetei Transilvaniei“ s'a ţinut ieri în localităţile „Gazetei“ o consfăţuire, al cărei obiect l-a format serbarea centenarului naşterii fericitului Gheorghe Barişiu (12/25 Maiu 1912), care o mare parte a activităţii sale binecuvântate a desfăşurat-o tocmai în mijlocul societăţii braşovene, ca ziarist, profesor şi promovător fervent al tuturor instituţiunilor noastre culturale, şcolare şi sociale.

Rezultatul consfăţuirii, la care au participat între alţii d-nii Dr. A. Vaida, maior Popa, Dr. Nişescu, Dr. Moga, Dr. Dan, Dr. Sotir, Dr. A. Bogdan, Dr. Maior, A. P. Bănuşiu şi membrii redacţiei „Gazetei“, a fost stabilirea în liniamente generale a programului festivalului, care va avea loc în Dumineca Rosaliilor 13/26 Maiu a. c.

Serbarea va fi aranjată de ziarul „Gazeta Transilvaniei“ constituindu-se un comitet aranjator mai mare al serbării. La acest festival vor fi oficios invitate toate instituţiunile şi corporaţiunile româneşti din Braşov şi ţara Bârsei.

Programul amănunţit se va da în curând publicităţii prin ziarele noastre naţionale.

În legătură cu această serbare comemorativă a primului gazetar român ardelean şi a creatorului „Gazetei Transilvaniei“ este protecată pe aceeaşi zi şi o întrunire a gazetarilor români şi a episcopiei fundaţiunii pentru ajutarea ziaristilor, înfiinţată de Dr. Mihai. În scopul acesta redacţiunea ziarului nostru se va pune în legătură zilele aceste cu membrii episcopiei fundaţiunii şi cu ziarile noastre naţionale, spre a garanta reuşita acestei întruniri, a cărei importanţă şi actualitate este mai presus de orice îndoială.

Cânteca.

I.

Alintat de zvonul molcom
Ce adie-n fapt de sară
Mă gândesc cu ochii umezi
La un vis de astăvară.

In grădina înflorită
— Când cânta o boare lină—
L'a urzit din doruri mândre
Gânditoarea orfelină.

Dar'acum, când totu-i rece...
Văd că visul vis rămâne,
Soartea mea în lumea largă:
Să mă tem mereu de »mănece«.

II.

Din colţul mesei învechite
Cu capul răzimat de mână
Ascult cum vântul prin obloane
Cântarea tristă şi-o îngână.

Din pacea casei reci şi scunde
Cu glas ispititor de mamă
S-o însoţesc în largul lume:
Cântarea vântului mă cheamă.

Dar' nu mă duc. Şi fără dans
Rămân acelaşi om în lume.
Cântarea mea e soră bună
Cu ea — dar' vai, nu are nume.

V. Stoicane.

O labă.

(1912 după Christes.)

de M. Strosecu.

În mahalaua Vergului, e zarvă mare. Copiii speriaţi povestesc mameilor ulmite, bărbaiţii grăbiţi vorbesc în treacă pe soptite, bătrânii îşi fac cruce, chiar cei cu faitoanele cu lăpte s'au oprit şi se uită miraţi unii la alţii. Poliţia-i în fierbere: comisari, subcomisari, gardişii aleargă de colo până colo, dau ţiglaie, strigă, ocărăsc... O crimă!

În mijlocul străzii s'a găsit o labă. Cine va fi criminalul sau criminalii? Une-rei rănitul sau mortul?...

Nişte copii, ducându-se dimineaţa la şcoală, văd o labă în mijlocul străzii, se sperie dracli, cută gardistul şi au noroc că, după vre-o oră, îl găsec tăind lemne într-o curte mai răsărită. Aşa-i la noi profesionalistul li de toate

şi deci un gardist tale lemne, ţine copil în braţe, poartă scrisori... muncă în democraţie şi democraţie în muncă.

Gardistul ia laba cu teamă şi, în alaiul copiilor, o duce la circumscriptie. Aci se încheie procesul-verbal de rigoare: »Astăzi 10 Martie 1912, gardistul cu No., în amănunţitele şi băgătoarele de seamă ale lui inspecţiunii şi cercetării, a dat peste o labă în strada Vergului, în dreptul casei cu No. Aducând-o la circumscriptie, s'a încheiat...«

Se anunţă prefectul poliţiei capitalei cu voce tremurătoare prin telefon.

Labă-i ridicată cu toată pompa cuvenită şi-i dusă la Morgă. Se înştiinţează Parchetul.

Toată greutatea e de stabilit; laba e de bărbat, ori de femeie; e de ţăran, ori de orăşan? Se ia în cercetare ultima întrebare şi, după mai multe examinări. Întrebări şi consultări, medicii legişti stabilesc că laba-i de ţăran, întemeiaţi pe următoarele ştiinţifice dovezi:

»Laba de ţăran e mai mare, mai botocănoasă, mai lată. Orăşanul se încălţă cu gheţe, cu cisme, cu papuci şi acestea li mai surâng piciorul, i-l mai fasonază. Degetele piciorului ţăranului sunt mai depărtate unele de altele, căci,

ori poartă opinci, care-i lasă piciorul să joace, ori umblă cu picioarele goale şi, călcând, se resfiră degetele...«

Dar ceea ce deosebete şi mai bine laba sălbatecului ţăran de a civilizatului orăşan este semicercul dinăuntru al lăbii orăşanului. Orăşanul, încălţându-se mereu cu gheţe ori cu cisme, acestea li modifică piciorul şi laba-i în partea dinăuntru, între degete şi călcăiu, prezintă, cu vremea o scobitură în chip de semicerc; pe când ţăranul, încălţat cu opinci, ori cu cismele lui roşii lăsate de Dumnezeu, aplică mereu talpa toată pe pământ şi nu poate nici odată căpăta semnul distincţiunii al civilizaţiunii... scobitura. Laba ţăranului este mai bătorită, mai neagră, mai groasă şi mai plioasă... Că nu-i de ţăran, se poate vedea după lungime...

Deci laba-i de ţăran, tăierea ei fiind săvârşită cu un instrument prea ascuţit. Crima trebuie să se fi petrecut de curând, poate chiar în noaptea precedentă, dar că-i crimă nu mai rămâne nici o îndoială.

Cu mai multă uşurinţă s'a stabilit că laba e a piciorului drept.

Odată rezultatul cercetărilor ştiinţifice comunicat parchetului, se încep

cercetările cu metodă şi sistemă. De oare ce însă se prevede că cercetările vor ţine mai mult, se dispune ca laba să fie îmbălsămată

Omul stăpânirii, cu laba îmbălsămată aşezată frumos într-o cutie, umblă din spital în spital şi prima lui vorbă e: »Aveţi vre-un ţăran cu laba dreaptă tăiată?« Şi tot aşa omul conştiincios îşi face datoria şi e bine primit peste tot, dar în zadar. O singură discuţie mai violentă a avut-o cu un doctor la un spital. Doctorul a susţinut că laba-i din stânga, pe când omul stăpânirii, credincios hotărârii medicilor legişti, a susţinut că-i din dreapta...

S'a expedit în satele şi pe la spitalele din provincie din apropierea Braşovului, următoarea telegramă. »Răspundeţi de urgenţă, dacă se găseşte în satul sau în spitalul d-voastră un ţăran fără laba dreaptă, perdută în Bucureşti între 8 şi 10 Martie anul curent.«

Nimic...

Oamenii stăpânirii, conştiincioşi ca întotdeauna şi mai ales contrariaţi, îşi pun în cap ca, prin ori ce mijloace, să descopere crima, să ale misterul... Se hotărăsc să procedeze mai sistematic şi decid să între în fie care casă din strada, unde s'a găsit laba. Un şin-

Home rule. Camera comunelor din Anglia, după vîl debateri a primit bilul home rule, prezentat în cameră de prim-ministrul Asquith. Voturile s'au grupat astfel: 360 pentru, 266 contra. Bilul s'a votat deci cu o considerabilă majoritate de 94 voturi. Rezultatul a fost primit cu mari ovății din partea naționaliștilor și liberalilor.

Irlandei îi se deschide o nouă perspectivă de progres.

Externe. Alegerile parlamentare din Turcia prezintă până ieri următorul rezultat: Au fost aleși cu totul 128 deputați, dintre cari 122 aderenți ai comitetului Tinerilor Turci și 6 opoziționali.

Ambasadorii puterilor au prezentat ieri ministrului de externe al Turciei nota Puterilor mari, în care Poarta e invitată să comunice condițiile, pe lângă cari Poarta s-ar declara gata a primi intervenția Puterilor spre a se pune capăt războiului italo-turc. Ministrul de externe al Turciei a răspuns că va remite de urgență nota Puterilor președintelui consiliului de miniștri al Turciei.

In cercurile Porții se crede, că încheierea unei păci, prin care să se recunoască anexarea Tripolitaniei, este absolut eschisă.

Rusia continuă să concentreze la granița turco-rusă artilerie și munițiune.

De la sinodul arhidiecezan.

— Raport special. —

Sibiu, 17 Aprilie n. 1912.

Ședința a treia s'a ținut azi Miercuri, în 17 Aprilie nou, sub prezidiul I. P. S. Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Mețianu, notar de ședință Mateiu Voileanu.

După verificarea procesului verbal cu îndreptările propuse de deputații: Zevedeu Mureșianu, P. Cosma, Nicolae Ivan și de I. P. S. Sa, se intră în ordinea zilei.

Cercutul cerut de deputatul Dr. Ioan Stroia pe întreaga sesiune se acordă. Mai multe petițiuni intrate la birou, se predau comisiei petiționare.

Deputatul Octavian Goga face următoarea propunere:

»Să se aleagă o delegațiune din sânul sinodului, care în frunte cu Escelența Sa Mitropolitul, să prezinte ministrului de culte un memoriu, în care arătând insuficiența mijloacelor materiale ale preoției, să ceară urcarea salariului preoției din bugetul statului la suma minimală de coroane 2400 la an, retribuțiune egală pentru toți preoții. Să fie însărcinat comitetul să facă prin organele sale o anchetă, care să statorească diferitele categorii ale venitorilor școlare la preoțimea de astăzi, să pregătească pe baza acestei un proiect pentru uniformarea lor și desființarea aceluia, cari nu sunt compatibile cu prestigiul moral al tagmei preoției. Despre acestea să se raporteze în sesiunea viitoare a sinodului arhidiecezan.

Propunerea se predă comisiei bisericești.

Același deputat mai face propunerea următoare, care se predă spre studiere comisiei organizatoare:

»Sinodul să hotărască: punctele b) și c) din hotărârea sinodală n-rul 116/1900 se eliminează și se scot din vigoare, iar protopopilor li-se votează din fondul general administrativ o retribuție de 800 cor. În protopopiatele sub 20,000 suflete și 400 cor. în cele peste 20,000 suflete. Această retribuție li-se acordă cu începere dela 1 Ianuarie 1912 în rate semestrale decursive. Protopopii sunt datori să cerceteze școlile și bisericile și să conducă examenele de câte ori cere trebuința, fără a mai primi diurne dela comuna bisericești, afară de alegerile de parohi și învățători, când sunt retribuiți conform muncii lor.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu dă unele înțelesuri cu privire la chestiile atinse de deputatul Goga în motivarea propunerilor sale.

Raportele comisunilor.

Comisiunea verificatoare, constituită sub prezidenția protopresbiterului Romul Furduiu, raportează prin referentul Dr. Octavian Vasu, cumcă deputații Dr. Enea Papiu și Dr. Aurel Vlad și-au prezentat credenționalele, cari aflându-se în deplină regulă, se propune din partea comisunii verificarea acestor deputați. Sinodul îi declară verificați.

Comisiunea propune verificarea deputaților din cercul electoral Iliu-murășană Dr. Chirilovici și Victor Tordășianu, iar cu privire la greșelile făcute în unele comune, cu ocaziunea alegerii, comitetul să ordoneze cercetare. Vorbește în chestia aceasta P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, apoi deputatul P. Cosma, iar sinodul primește propunerea comisunii.

Aceeași comisiune propune verificarea deputaților Oct. Goga și Eugen Todoran, a căror mandate au fost atacate prin două proteste, după ce actul scrutinului a decurs în regulă, iar motivele înscrise în proteste nu sunt acceptabile. Deputații numiți se declară verificați.

Urmează raportul comisunii organizatoare, constituită sub prezidenția P. C. Sale Arhimandritului Dr. Ilarion Pușcariu

Raportorul Dr. Nicolae Vecerdea propune, ca raportul consistorului plenar să fie luat la cunoștință în general și în special. Se primește, și față de decedatul asesor consistorial onorar Dr. Liviu de Lemény cum și față de profesorii seminarialii decedați, Aurel Bratu și Nicolae Vătășan, sinodul își exprimă condolențele prin sculare.

Urmează raportul comisunii bisericești, constituită astfel: președinte asesor consistorial Galateon Șagău, raportor Dr. Vasile Saftu.

Comisiunea face cu privire la raportul general al consistorului, ca senat bisericesc, următoarea propunere:

»Având în vedere supremul scop al bisericii noastre naționale strămoșești, care este formarea caracterului religios moral în fiecare credincios, în conformitate cu frumosul discurs al Escelenței Sale I. P. Sfințitului nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, cu care a deschis sesiunea actuală a sinodului arhidiecezan, sinodul hotărâște, că: 1. Ia cu plăcere act de toate pastoralele Escelenței Sale; 2. Ia cu plăcere act de toate dispozițiile consistorului arhidiecezan, cari privesc această importantă chestie; 3. Își exprimă hotărâta dorință, ca în biserica noastră fiecare slujitor, dela cel mai mare până la cel mai mic, să fie un organ plin de însuflețire, ale cărui fapte, în întreaga lui viață, să izvorască dintr-o credință luminată și puternică, dintr-o creștere caldă și bisericească, dintr-un

sentiment profund religios, urmărind numai și numai pe toată linia realizarea mult doritului caracter religios moral. Pentruca toți slujitorii, mari și mici, să-și poată împlini această sfântă datorință, fără de care biserica noastră strămoșească nu-și poate împlini sublima ei chemare pentru fericirea mult cercatului nostru neam: Consistoriul arhidiecezan să caute o modalitate, prin care să se facă posibilă tuturor slujitorilor împlinirea datorințelor acestora.

Se naște discuție. E în contra acceptării propunerii P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, Partenu Cosma, Nicolae Ivan, iar pentru primirea ei Romul Furduiu, și Dr. Nicolae Bălan. Își spune părerea și I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, în urmă comisiunea își modifică propunerea, conform părerilor exprimate și sinodul o primește în textuarea dată mai sus.

Aceiași raportor propune, că raportul consistorului, ca senat bisericesc, se fie luat spre știre, și în special, cu unele propuneri, pe cari sinodul le acceptează, ascultând întâi părerile P. C. Sale, Protosinelului Dr. Eusebiu R. Roșca, ale protopresbiterilor Dr. Ioan Lupaș și Romul Furduiu, și ale raportorului.

Urmează raportul comisunii școlare. S'a constituit sub prezidenția protopresb. Z. Mureșianu.

Raportorul Dr. Ioan Lupaș propune ca raportul general al senatului școlar se fie luat spre știre, în general, considerat fiind de cetit, după ce a fost tipărit și împărțit între deputații sinodali. Se primește.

Raportul senatului școlar se ia apoi spre știre și pe articole, cu acceptarea propunerilor potrivite, făcute din partea comisunii școlare.

Discuție se naște la chestia ridicării unui nou gimnaziu în Brad. Vorbește deputații sinodali Vasile Damian, Nicolae Ivan, Romul Furduiu și Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu. Se primește propunerea comisunii, ca nouu zădăre gimnazială să fie ridicată cât mai curând.

Se mai naște discuție și la chestia inspecției școlarelor. Au vorbit deputații Nicolae Ivan, P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, S. Furduiu, Dr. Nicolae Cosma, Lazar Triteanu, Octavian Goga, Nicolae Bogdan, Dr. Bălan, Dr. Saftu, și la urmă I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu. Se primește propunerea comisunii, cu o modificare a deput. Nicolae Ivan.

Ședința proxima se anunță pe Joi, 18 Aprilie n. la orele 9 dimineața. Ședința se ridică la ora unu d. a.

Deputații sinodali din cler au ținut ieri, Marți, două consfătuiri, în cari, la propunerea părintelui protopop Dr. Vasile Saftu, s'a hotărât:

- 1) ca unul dintre membrii sinodali din cler să ceară în sinod urcarea pensilor pentru preoți, pentru preoțese și orfanii lor și
- 2) ca deputații sinodali, cu deosebire cei din cler, să aile o modalitate, cum să se satisfacă pe viitor îndreptățița dorință a învățătorilor noștri să fie și ei după cuviință reprezentați în sinod și congres.

Raportorul.

Vlaiku Arzén în Pesta.

— Corespondență particulară —

Budapesta, Miercuri în 17 Aprilie v.

Onorată Redacțiune!

Am cetit că-l căutați pe Vlaiku Arzén. Vă fac un serviciu. L'am descoperit, E în Budapesta, aranjează probabil chestiunile financiare ale «Deșteptării». Deoarece văd că articolul «Vlaiku Arzén» e o specialitate a D-Voastră și că de-o vreme încoace îl «lucrați» sistematic, dați-mi voie să vă povestesc ultimele buclucuri, pe cari le-a întâmpinat ipohimenul în Budapesta după «marele succes» pe care l-a avut la Sibiu...

Ei bine, înconunat de isbânzi, «ridiculus Vlaicu» a venit la Budapesta și ca orice Român (indiferent dacă e burdăst, mangrist, ori naționalist) a tras și el la «Jägerhorn». Aci, după ce și-a adus în rând toaleta și a tras la măsca două-trei țuici ala Eremias nepoții, s'a coborât în cafeana, icuindu-se cu modestia ce-l caracterizează între ceilalți oaspeți, tineri și bătrâni, cari stau la masă.

Vrând nevrând conversația s'a încins și tocmai pe când răcoavanul mangrist debită niște teorii mangro-brotiste, iată că se deschide ușa și apare președintele clubului român naționalist, d-l Dr. Teodor Mihali, aruncând ochii direct la masa noastră. În clipa când mai avea un pas până la noi, a observat pe Vlaiku și făcând o «stănga 'mprejur» s'a întors, s'a dus și s'a așezat la altă masă.

Curios, că oare pentru ce s'a supărat pe noi d-l Mihali, m'am ridicat și ducându-mă la d-sa l'am întrebat că de ce ne ocolește?

Foarte surprins, d-l Mihali mi-a zis:

— Cum?... mă mai întreb?

— Da, zisei nedumerit.

— Păi nu ști, că eu nu pot sta la o masă cu obrazuri, ca de alde Vlaicu!?

— Aveți dreptate, i-am răspuns roșind puțin.

— Bine înțeles! zise d-l Mihali. Eu trebuie să promerg cu exemplul. Dacă nu vom boicota noi, când însuși mitropolitul Mețianu îl ignorează — cine să-l boicoteze?

După aceste cuvinte d-l Dr. Mihali s'a îndepărtat.

Sper că în curând vă voi putea comunica unele și altele despre «facerile» din Budapesta ale ipohimenului.

N.

De la sinodul din Arad.

— Cuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diocesan Ioan I. Papp, rostită la deschiderea Sinodului eparhial din anul 1912. —

Hristos a înviat!

D-lor Deputați!

S'a mai încheiat un period de ani din viața constituțională a bisericii din metropolia noastră ortodoxă răsăriteană din Ungaria și Transilvania, și intrând astăzi într-un nou period de viață și activitate sinodală, period precedat de alegeri nouă, pentru ajungerea scopului determinat în legea noastră organică, ochii credincioșilor acestei eparhii sunt ațintiți spre centrul și locul,

gur moșneag a fost mai deslușit. El le-a spus:

»Cu vre-o două nopți înainte de găsierea lăzii în strada noastră, au sosit mai multe care de țărani de prin satele din împrejurimi: unii cu lemne, alții cu unt, ouă, găini... Au vândut, au cumpărat, au chieuit. Imi pare că târguiau și pentru nuntă.

Intr'o seară, s'au luat la vorbă. Se împărțiseră în două tabere: unii erau de o părere, alții de alta; unii strigau mai tare, alții răspundeau mai încet. Trebuie să fi fost și vre-unul de ai noștri cu ei, căci mereu auziam: avem nevoie de contencios, da reprezentarea minorității în parlament... Colegiu unic... Constituție... Vagoane de clasa I... Altu de colo: ce-aiă, lasă-ne în pace! Destul! băutură!

Crima a intrat într-o nouă fază... Oamenii stăpânirii sunt pe calea adevărată. Prin urmare pot fi și complicit. Ei stau și chibzuesc; cântăresc toate dovezile adunate: Țăranii au fost în oraș, târguiau au făcut, la poliție s'au dat, de chestiuni grele au vorbit, cineva din oraș i-a condus în vorbă... labe-i de țaran. Declu...

Unul dintre dâgii zice: Ia stați, domnilor, c'am pus mâna pe firul lu-

crurilor. Urmăriți debaterile parlamentare?

— Ei?

— Nu v'aduceți aminte că acum vre-o câteva zile, un deputat al colegiului al treilea, el însuși țaran, a interpellat guvernul în Cameră și a cerut ca pe linia Oitești-București să se înmulțească numărul vagoanelor de clasa I? Și ce bine-a vorbit!

»Țăranii are nevoie de vagoane de clasa I pe căile ferate, domnule ministru, căci are dreptul și el să beneficieze de razele calde și binefăcătoare ale civilizației moderne. D-le ministru, ori ce idee veți fi având d-v., ca om politic, despre sălbătăcia țaranului nostru, dar ca artist știți că mediul are mare influență asupra individului, așa putea zice asupra unei clase întregi a poporului, și ori cum, deși țăranul se suie mai adese ori cu piciorale goale în tren, când vor fi numai vagoane de clasa I pe linie însă, va fi nevoit și el să se suie în clasa I-a, nu-i așa, d-le ministru, că se va lăgrăji și el mai mult, căci mediul îl va face să roșiască, se va simți, și atunci și numai atunci vom deveni Japonia Europei. Deci mai întâiu vagoane de clasa I și pe urmă vom mai vedea, de mai e nevoie de școală, biserică, contencios, constituție,

de ale mâncării!.. Ministrul i-a promis totul.

Toți cei de față holbează ochii și rămân tâmpiți de adâncimea cugetării deputatului. Altu din oamenii stăpânirii, pune degetul la cap, se uită în jos, se uită în sus și, ca și când ar căuta ceva, zice:

Ștați, fraților, că-l știu și eu pe deputatul acesta. Este un orator mare, s'a ales pentru prima dată deputat, dar este speranța României moderne. El a susținut împământăntirea lui Ivan Menciuc din Oitești, negustor, o rudă mai de departe a nevastă-mii. Am fost eu cu Ivan la dânsul, dar, vă spun drept bun deputat; n'a vorbit mult, însă cu miez a vorbit. Mi-aduc aminte că atât a zis și Menciuc a fost împământăntit!

»Dior deputați, nu vă luați după numele, îmbrăcămintea, vorba, gesturile și după ocupațiunea d-lui Ivan Menciuc, ci scoborâți-vă în sufletul lui și veți vedea, că-l un adevărat român din moși strămoși. D-lor, este un obicei vechiu și bun al deșchetului nostru popor de a-și însuși limba, portul, ocupațiunea poporului, cu care este în contact și de a-și schimba numele lui, adoptând un nume, care să se apropie de nume de ale poporului străin. Gândiți-vă la eposa Fanariților! Ei, nu-i

asa? Tot astfel, d-lor, brava noastră populațiune de pe marginea Dunării, fiind îndepărtat contact cu Bulgarii, a adoptat limba, portul, ocupațiunea, gestul și o mare parte din ea și-a schimbat și numele. Deci nu priviți lucrurile la suprafață, Ivan Menciuc, deși zarzavagiu, deși are accent bulgăresc, deși... în sufletul lui e Român get-beget, dar nu poate dovedi cu acte. Vă rog să-l împământăntiți!.. Și l-au împământăntit.

— Ei?

— Cum el?

— Ce-are aface vagoanele de clasa I, împământăntirea lui Menciuc cu laba țaranului!

— Păi are, pentru că lucrurile se potrivesc, se înalțănesc. Deputatul s-a consfățuit cu țăranii în Vergu și apoi a interpellat guvernul în Cameră. Fuga la dânsul, numai el poate să ne puie pe urma crimei...

Dar nimic... nimic...

Cu fețele îndurerate, cu suspinuri adânci, oamenii stăpânirii trebuie să renunțe, măcar deocamdată. Această crimă va rămânea un mister.

Peste vre-o cincisprezece zile, iar chioțe, urlete, țipete, în mahalaua Vergului.

unde ne aflăm întruniți în această adunare bisericească întocmai precum ochii clerului și ai poporului din diezele surorii sunt ațintiți spre centrul eparhiei căreia aparțin.

Și aceasta interesare vie a eparhiilor noastre este pe cât de naturală, nu numai pentrucă ea emanează din bucuria libertății de întruire, — de care drept se bucură biserica noastră astăzi sub scutul și ocrotirea legilor statutului nostru, dar ea emanează și din sentimentul datorinței, ce se impune fieștecărui eparhiot: de a cunoaște scopul și interesele bisericii sale și cunoscându-le să le promoveze cu toată căldura dragostei sale creștinești, întocmai precum stăruie la promovarea scopurilor și intereselor sale particulare, la ale casei și ale familiei sale proprii. Și aceasta cu atât mai vărtos, cu cât fieștecare credincios știe, precum și trebuie să știe, că din furtunile viforoase, ce s-au descărcat asupra fericitorilor noștri străbuni în cursul veacurilor, singura moștenire strămoșească ce ni-a rămas este: biserica noastră națională, în care ni-s'au păstrat cele mai scumpe tesauru, cele mai alese și mai valoroase mărgăritare; limba și legea strămoșească cu atributele și caracterele ei nedespărțite: credința neclintită și supunerea omagială către Înaltul Tron și paralel cu acestea: jertfirea pentru locul unde ne-am născut și unde trăim, de care loc ne alipim cu toată căldura dragostei cetățeanului credincios patriei sa'e.

Tocmai de aceea, când ne cugetăm la sublima misiune a bisericii noastre, care este: răspândirea în măsură tot mai mare a luminei și a culturii religioase-morale în popor; când ne cugetăm la adevărul, că scopul măreț al acestei misiuni este apropierea tot mai mult de perfecțiune și prin perfecțiune de bine și fericire, scopul suprem al omului pe pământ; cine n'ar înțelege și cine ar putea înăduși bucuria unui arhieru în momentul, când se vede încunjurat de reprezentanții acestui scop măreț și sublim, scop urmărit de biserica noastră în toate timpurile și în toate acțiunile lui.

Și tocmai de aceea, după ce în persoanele Domniilor Voastre, D-lor deputați vechi și noi, am bucuria a saluta asemenea reprezentanți legali, tot atâția filii și apărători devotați ai bisericii, nouă iubiți eparhioti, veniți aici din apropiere și din depărtare cu scopul și tendința, ca în puterea mandatului primit dela alegători, să mă sprijiniți în conducerea năii bisericii noastre spr limanul dorit, cum aș putea da mai potrivit expresiune bucuriei, ce cuprind sufletul meu în acest moment, decât să vă întâmpin cu salutul de biruință »Hristos a înviat!« cu acest salut de e mângăiere și întărire a nădejii binelui, cu care se întâmpină credincioșii sfinte noastre biserici, din ziua prea luminătei învieri a D-lui până în ziua măritiei Sale înălțări la ceru.

Cugetându-ne acum, că întrunirile noastre în adunări bisericești, în sinoade și congrese nu sunt însuși scopul ci numai mijloc la ajungerea scopului sublim și măreț urmărit de biserica noastră, nouă reprezentanților ei legali, nouă apostolilor ei de acum, chemați a lucra cu vreme și fără vreme la conservarea și dezvoltarea naturală și sănătoasă a așezămintelor ei religioase-morale și culturale, ni se impune sfânta datorință de a folosi cu plăcere și bucurie acest mijloc, deosebi acum în timpurile acestea de ispită, când indiferentismul religios bate la ușă și adă intrare nu numai la o parte a poporului din pătură de jos ci durere, și la unii dintre cărturarilor noștri și chiar și la de aceia, cari se pretind a da direcțiivă viclei noastre publice bisericești, și care indiferentism

Femei, bărbați, copii, gardiști, bătrâni huiduiescun căine, care fugu cu o labă în gură. Acesta se oprește, se uită în toate părțile, lasă laba în mijlocul străzii și fugu. Ce aliu de nuntă laba este dusă iar la circumscripție și lumea se adună ca la mort.

Allô Prefectura Poliții Capitale! Aici iar s-a găsit o labă la fel cu cea de acum vre-o cincisprezece zile.

N-o fi tot aceea? Vă rog...

Vechia labă a fost înmormântată cu tot ceremonialul creștinesc în cimitirul Ghencia, în urma telegramei Parheteului general Nr... din... Martie, prin care arăta că, clasându-se crima, se autorizează înmormântarea...

În vremea asta, prin mulțime, își face loc un om bătrân, slab, galben la față, tremurând:

— Mă iertați, d-le comisar, aceste lăbi sunt ale mele!

— Cum ale tale?

— Sunt blănar, am mai multe lăbi de urs și un afurisit de căne s-a lovit de mine fură. Când mi-a furat-o pe cea dintăiu, n-am vrut să vă spun, mi-a fost frică să nu mă dați în judecată pentru contravenție...

R. V.

se manifestă nu numai prin necercetarea bisericii în Dumineci și Sărbători, nu numai prin înțelegerea împărțirii lor cu sfințele taine ca și daruri ale ei, ci și prin răceala sentimentului jertfei de bună voie pentru biserică și instituțiile ei religioase-morale și culturale, fără să-și deie seamă unii ca aceștia, că biserica noastră națională ne este tot atât de scumpă și prețioasă și nouă celor de acum, cum era și părinților și străbunilor noștri și cum ne era tuturor și în timpul nu tocmai îndepărtat, când și inteligenții cercetau biserica împreună cu poporul de rând în Dumineci și sărbători, cum cercetează alte neamuri și acum bisericile lor, cinstesc așezămintele lor, pe care bază aceștia se și bucură de cinste deplină din partea celor de o limbă și de o credință cu ei.

Am atins acestea apariții triste și până să urmez rapoartele generali și speciale încoană a stărilor din eparchie, în care încoană sunt indicate succesele ajunse și piedecile, cari înapoiază și împiedică progresul în măsura reclamată de trebuințele vieții noastre religioase-morale și culturale economice.

Spre orientarea Ven. Sinod mai ating și aceea, că afacerea regulării salariilor învățătoresți cu ajutorul de stat, afacere, care ne-a preocupat atât de mult, este în curgere progresivă, rezoluțiile la cererile susținerii și ajustate în regulă, deși încet urmează succese.

Nu pot înțelega nici faptul imbușurător, că înaltul Guvern, constatând necesitatea de a se da creșterii religioase-morale o mai mare importanță, a luat inițiativa pentru regularea chestiei de catehizare la toate școlile medii, și din bugetul statului ne-a făcut și nouă parte mai mare de ajutoriu decât în trecut și anume în măsura, încât cu diferența ajutoriului obținut am ajuns în poziția dorită de a putea propune ameliorarea și regularea salariilor profesorilor dela institutul nostru pedagogic-teologic și a funcționarilor dela Consistoriu din Arad.

Dar după ce nici acest ajutoriu nici mijloacele actuale ale diecezei nu sunt de ajuns pentru prevederea și a altor trebuințe tot atât de ardente, cum se decretase regularea salariilor de subîntrebare, mă cred îndatorat să atrag și din acest loc binevoitoarea atențiune a Venerabilului Sinod asupra Raportului special ce urmează din partea Consistoriului nostru arădan în chestia sporiilor venitorului fondului general, fără de cari nu putem corespunde postulelor legii de instrucțiune și nu putem împopula institutul în măsura reclamată de trebuințele instrucțiunii și a prevederii trebuințelor vieții religioase a credincioșilor.

După toate acestea, implorând și din acest loc darul și binecuvântarea cerească asupra noastră și asupra lucrărilor noastre, precum ne-am rugat și în sf. biserică, — declar sesiunea ordinară a Sinodului nostru eparhial convocată pe ziua de astăzi de deschisă.

Progrese culturale în Arpătac.

— Petrecere în favorul fondului cultural. — O scenă teatrală. — Sesatoare culturale. — Membrii agenturii — Abonare de fot. —

— 12 Aprilie c.

În sara I-a de Paști s-a ținut în casa culturală petrecere în favorul fondului cultural din loc. Au fost 3 cântări, declamare: «Cotomobilul țiganului», s-au jucat piesele: «Nunta țiganului» și «Vlăduțul mamei». A fost lume multă; venit curat aproape 80 cor. Această petrecere e a treia în lăna aceasta; a mai fost la Crăciun și la Bobotează tot cu cântări, declamațiuni și piese teatrale. Dăla aceste trei petreceri a rămas venit curat aproape 200 cor., cari s-au adăugat fondului cultural. Se vor mai ține petreceri (mai) încă vre-o 2—3 în anul acesta tot spre acest scop. E de admirat cum își dau toți silința și tot concursul desinteresat spre reușită. Poate servi tuturor ca pildă de urmat felul de aranjare al petrecerilor în Arpătac Lozina e: toți să punem umărul, dar fără nici o remunerațiune; principiul e: muncă desinteresată! Se și țin toți de el. Astfel cu ocaziunea petrecerilor nu numai că nici un pahar de vin nu se dă ca «cinste» diletanților, aranjatorilor sau comitetului, dar, ce e mai mult, dela petrecere nimenea nu e scutit de taxă de intrare: nici preotul, care instruiască cântările și piesele de teatru, nici cassarul, nici diletanții! Toți își dau obolul lor bucuror și cu plăcere, căci servește la înaintarea fondului cultural, care e al tuturor.

La această petrecere am avut bucuria să vedem terminată scena, care a costat 200 coroane, dar care reprezintă o valoare îndoită. Se poate desface de tot și aranja iar la loc într-o jumătate de oră. E lucrată cu multă măiestrie și foarte solid, așa, că o re-

comand ca să fie luată de model și de cântări aite comune, ce vor să și construiască o scenă bună. S-ar ocoli multe inconveniente, ce se întâmplă aproape în toate comunele cu ocaziunea petrecerilor. Aci cortina se ridică și se coboară lute și ușor, având a manua un singur om sfoara de dușă culise.

Duminecă în 1 April v. s-a ținut șezătoarea culturală a X-a din lăna aceasta (a 5-a în anul 1912). S-a ținut o prelegere despre folosul cetitului și al cărților bune. Ca ilustrare a celor prelese s-a cetit apoi din cartea de cetire de Popea «Petrașca» (după Baran), care spunea, că cei mai buni prieteni îi sunt cărțile, căci îl învață, cum să trăiască și cum să moară etc., s-a cetit tot de acolo «James Hogg», care a fost unul din cei mai buni poeți englezi și care a învățat să scrie și să cetească la vârsta de 29 de ani.

S-a mai cetit din «Poveștea vorbi» de A. Pan despre cusururi, vorbire și flecari, stărnind mult haz între ascultători.

Li s-a ținut apoi o prelegere despre «Cultura rațională a pomilor», care e un bun izvor de câștig. S-a luat hotărârea, ca fiecare sătean să-și sape în toamna ce vine gropile pentru pomi, ca în primăvara viitoare să se procure în tovarășie cel puțin 1000 de meri, toți de un soi și să se planteze prin grădini, ca să aibă pe viitor săteanii încă un izvor bun de câștig.

S-au mai înscris de membri ajutoari încă 7 inși, având azi agentura Arpătac 53 membri ajutoari și 6 ordinari, cu totul 59 de membri. Și când te cugeți că pe teritoriul despărțământului Brașov, comuna Arpătac e una dintre cele mai mici și cu casele răsețite până la 8 km.

S-a sortat între membrii agenturii o mașină de strajit cucuruz și una de săpat șefele (Planet Junior), cea din urmă o au câștigat 4 inși, cea din urmă 6 inși, avându-le ca proprietate comună.

Șezătoarele culturale se vor continua și vara în fiecare Duminecă sau zi de sărbătoare, căci oamenii sunt doritori de înaintare. Se vede aceasta și din faptul, că unii din săteni nu se mai mulțimesc cu o foale populară. Unii și-au abonat câte două, alții chiar trei (d. e. și Libertatea și Poporul Român și și Foala Poporului), iar alții își abonează ziare cotidiene. Nu se poate să nu-și aducă roadele sale, munca intensivă culturală, ce se poartă în această comună în liniște, în tăcere, dar fără întrerupere și conștiința de idealul urmărit.

Catastrofa „orașului plutitor” „Titanic”.

Căci numai oraș — și încă mare oraș — li poați zice colosului vapor „Titanic”, pe al cărui bord încăpeau 20 de mii persoane. În interiorul lui aflai tot confortul, luxul și rafinaria civilizației moderne. Cafenele, săli de teatru, săli de lectură, stabilimente de băi, în sfârșit tot, de ceace dispune un oraș modern, cuprindea giganticul vas „Titanic”, pentru construirea căruia se vărsaseră zeci de milioane, ca lumea plutitoare de pe el — legănată și de mare și de vise — să se poată bucura de toate deliciale vieții pământene...

Dar ce-i acest colos, produs al agerimii iscusinții piticului om, în fața necuprinsei puteri a naturii!

Gigantele „Titanic” plutește mândru, sfâșind nepăsător undele mării, ale cărei valuri se isbesc furioase — și ai crede neputincioase — de păreții pancerați ai colosului; când — un munte de ghiață, atom din imensitatea naturii — ca și cum ar rade ironic de pretențiile omului, ce se nizuiește spre atotstăpânire — îi întoarce spatele, iar gigantele în goana-i nebună, se isbește în el. Și — ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut — blocul de ghiață își vede de drum, privind rece la neputincioasele efortări omenești, cari se sbat nebune, silindu-se să scape din dărâmurile cuprinse de apă ale „orașului plutitor”, în care cu câteva minute mai înainte erau conglomerate comoditățile și plăcerile unei lumi.

„Titanicul” s-a scufundat, numai resturi din trupul lui zdrențuit mai plutesc pe de-așupra mării, iar — din peste două mii oameni câți se aflau pe bordul lui, abia a putut scăpa o jumătate de

mii, ca cu atât mai mare să fie durerea celor de pe uscat.

Cruntă și dureroasă-i răzburarea naturii...

Așteptam nerăbdători ultimele știri referitoare la groznică catastrofă a vasului „Titanic”, ca să putem aduce o nouă veste: că nu sunt adevărate, că totul este o minciună și că nu pot fi nimicite atât de ușor atâtea vieți omenești, dar în zadar.

În noaptea catastrofei telegraful fără fir din Cap Race a făcut următoarele înregistrări:

Orele 10 și 15 minute: «Titanic» dă semnale de primejdie. Mai multe vapoare «Baltic», «Carpathia», «Gloria» și «Olympic» au răspuns la aceste semnale.

10 și 25 minute: «Titanic» anunță, că prora vasului a început să se scufunde.

10 și 30 minute: «Titanic» cere grabnic ajutoare. «Virginia» comunică amănunte asupra situației lui «Titanic», spunând că pleacă la locul dezastrelui.

10 și 38 minute: «Titanic» comunică vasului «Olympic», că femeile și copiii au fost imbarcați în bărcile de salvare, cerând să se pregătească bărcile de salvare ale vasului «Olympic». «Titanic» continuă a da semnale de primejdie. Telegraful lui «Titanic» dă dovezi de mult sânge rece, rămânând la postul său, deși situația vasului e foarte critică.

Iar la 2 și 20: «Titanic» s-a scufundat.

Atât a durat — de la 10 h 15' — 2 h 20, până când «Titanicul» a dispărut sub valuri.

Puțin timp, dar scenele petrecute pe bordul vasului în acest interval, nu se pot descrie.

Groaza și țipetele de desperare ale miilor de nenorociți a fost tot prodorul celor ce au fost îngropați în mormântul comun: Marea. Numai cu amenințări de revolver au putut susține oficerii de marină ordinea printre oamenii nebuni de groază, cari alergau plângând și înjurând spre luntrile de salvare. Bogătanii își puneau la licitație averile, promițându-le matorilor averi întregi, cu condiția să le facă rând la luntrile de salvare.

Nici unul însă dintre vapoarele, cari au plecat în ajutorul «Titanicului» nu s'a putut apropia de el, așa că numai aceia au putut fi salvați, cari erau imbarcați pe luntrile de salvare.

Vaporul «Carpathia» sosind la fața locului a găsit numai bărcile salvatoare, pline cu pasageri desânăjdului. Numărul acestora, deși nu se știe cu siguranță; ar fi de 675—800 persoane, în majoritate mare femei și copii, astfel că numărul celor înghițiți de undele mării, se urcă la peste 1300 persoane. Numele nenorociților înecați încă nu sunt sigure, se presupune însă că din aceștia ar face parte și vestitul scriitor și apostol al păcii William Stead. 7 milioane de scrisori, cari de pe «Titanic» urmau să fie împărțite în tot atâtea păști ale continentului, au dispărut în fundul mării.

Din Southampton se anunță că orașul Intreg se află în doliu, de oarece cei 900 matorii de pe Titanic sunt cu toții din Southampton. Aproape nu este nici o familie din oraș, care să nu aibă vreun mort.

ȘTIRI.

— 5 Aprilie 1912.

Despre accidentul mortal de automobil, întâmplat Marti lângă comuna Porumbacul inferior, se mai dau următoarele amănunte: D-l Robert Catargi victima accidentului, în urma unui atac de anevrism, în timpul când conducea mașina cu viteză vertiginosă, rămase în nesimțire. Mașina nemai fiind condusă, s'a răsturnat în șanț prefăcându-se în bucăți. Robert Catargi, a fost, izbit cu putere de volantul vehiculului, sfărâmându-i pieptul. În această izbitură el a fost trântit sub automobil, ale cărei roate dinainte l-au fracturat ambele picioare. D. Constantin Leonida care se afla în automobil, a fost asvârțit la o mare distanță, aegându-se numai cu foarte ușoare și nelăsunate contuziuni.

Corpul nenorocitului Catargi a fost transportat az. la București.

Pădure în flăcări. Un puternic incendiu a prefăcut în cenusă 20 mii metri cubici de lemne de foc din pădurea adătoare lângă comuna Margina (Bihor). De la aceste lemne gata de transport a le firmei Baiersdorf și Bich focul s'a întins și asupra copacilor din pădurea mărginașă, care se află și acum în flăcări.

Dar prețios. Din Deș ni se scrie: Curatorul primar din loc Teodor Colceriu cu soția sa Anica, din privilegiul și sărbători ale Paștilor au procurat pentru biserică rom. gr. cat. din Deș un luster frumos de 36 luminări în preț

de preste 400 cor. Poștii dăruitori mai în tot anul jertfesc din avutul lor pentru înfrumusețarea casei Domnului, precum și pentru alte lipse ale bisericii și școlii. Astfel și de astă dată și-au arătat dragostea față de biserică. Frumosul și prețiosul dar după ce s'a sfințit prin M. O. D. Ilariu Boroș protopop, care prin cuvintele călduroase — purcezend dela cuvintele, «Fericiti cei ce iubesc frumseța casei Tale Doamne» — mulțamește în numele bisericii marinoșilor donatori pentru dragostea manifestată și cu asta ocaziune cătră așezămintele sfințe ale neamului — se dă în folosul sfinței biserici.

Fie că aceasta faptă creștinească să afe mulți imitatori și în alte părți, — iar dăruitorilor buni le mulțămim și pe aceasta cale. — Din încredințarea sen. bis. — Ioan Bacociu inv.

Prima aviațoare care trace canalul Mănești. Aviațoarea americană Miss Quimby plecată ieri dimineață la 5.35 din Buvres a ajuns la 7.30 în bune condițiuni la Harelol, lângă Boulogne. Pansa este prima aviațoare, care a trecut singură canalul Mănești.

Prăbușirea unei catedrale. O groznică catastrofă s'a petrecut cu prilejul sfințirii unei biserici catolice din New-Jersey. În catedrala — care încă nu era terminată — se afla un număr de aproape 3 mii credincioși. După ce 15 preoțiocoliseră și sfințiseră zidurile noului locaș de rugăciune, unul din ei își începu predica. În acel moment, surprându-se pardoasea bisericii, mai multe sute de credincioși au căzut în adăncime.

Începându-se acțiunea de salvare, au fost scoși de sub ruine 2 morți, mai mulți muribunzi și peste 50 grav răniți. Sunt temeri însă, că numărul morților va fi cu mult mai mare, de oarece desgroaparea de sub dărâmturi a nenorociților continuă încă. Piața din fața bisericii, unde li-se dau primele ajutoare celor răniți, are aspectul unui câmp de războiu.

Donăzeci și opt milioane în fondul mării. În anul 1799 se scufundase vaporul englez «Lutine», îngropând cu el în mare și rude de aur și argint în valoare de 25 milioane și 3 milioane coroane bani în aur. Acum 50 ani s-au scos din această comoră vre-o 2 milioane. De atunci însă, scufundându-se vaporul mai adânc, se credea, că restul banilor este pierdut cu totul. În urma multor cercetări, s-a dat de locul în care se scufundase vaporul și sunt speranțe că vor putea fi scoși banii, cari peste o sută de ani au stat îngropați în apa mării.

Al șaptelea congres contra tuberculozel. Din Roma se anunță: În prezenta suveranilor, a miniștrilor, autorităților și unui mare număr de congresiști, a avut loc la Capitolu, inaugurarea solemnă a celui de al 7-lea congres contra tuberculozel. Iau parte la acest congres 4000 membrii din toate părțile din lume.

Locomobil în stare bună, fabricat englez este de vânzare! A se adresa la Administrația «Gazetei».

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Akteri la comună. În ședința de ieri a consiliului comunal au fost aleși cu aclamațiune: d-l Konrad Türk șef tehnic al conductului de apă, iar sergentul major de poliție Iosif Dimény sublocotenent polițial.

Foc. Azi dimineață pe la oarele 4 s'a declarat un foc în podul edificiului de lângă banca Națională din strada Porții. A ars podul și tavanul părții edificiului din curte. Focul a produs mare panică între locuitorii casei surprinși în somn. Spre norocire însă locuitorii periclitaiți s'au putut la timp refugia, aducându-și avutul în siguranță. Focul a luat naștere din hornul edificiului.

Trupa de operă a directorului Bauer va sosi la Brașov spre sfârșitul lunii pentru a da un ciclu de 12 reprezentațiuni.

Avis. Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștiința On. public din Brașov și jur, că am luat în întreprindere birul numit Finta din Piața Prundului Nr. 14 Brașov. Stau la dispoziția On. public românesc cu mâncări calde, mezeuri. Beuturi curate, procurate de mine. Biliard și popicarie de vară și iarnă. G. Adina Trumoasă cu arbori. Rog On. public a-mi da tot sprijinul. — Iancu Azentiu, fost comerciant în Arpătac.

Litere, arte și științe.

Cutremurele de pământ. Dintre toate fenomenele, cari schimbă scoarța planetei noastre, cutremurele răspândesc cea mai mare groază și aduc cele mai multe nenorociri. Înainte de a se produce aceste fenomene, se aude un șgomot sârd și îndepărtat, asemenea bubuiturilor de tunet, sau

zingănitului de flare. Atunci dobitoacele sunt cuprinse de spaimă și de neastâmpăr; ouul însuși simte că o îngrijare neînțeleasă i-a pătruns în suflet. În curând, pământul începe să se miște, casele se clatină pe temelile lor, văzduhul răsună de țipete și de huruituri. În câteva clipe, un oraș întreg poate să se prăbușească, acoperind sub năruituri sute și mii de ființe.

Alte dăți, se desprind stânci din vârful munților și rostogolindu-se la vale stăvălesc păraele. Atunci se formează lacuri, cari crescând din ce în ce mai mult rup în cele din urmă stăvălele și se revărsă ca un adevărat potop peste câmpii. De multe ori, pământul se deschide pe o mare întindere, înghițând în sânul său pe oameni cu tot avutul lor.

Cutremurele de pământ iau naștere din deosebite pricini. Uneori, ele sunt produse de vulcani. Într'adevăr, dacă ne apropiem de craterul unui vulcan cu o activitate mijlocie, simțim pământul tremurând sub picioarele noastre, ca și cum ne-am afla lângă niște tunuri în timpul tragerei la țintă. Cu cât aburii strănși în hornul vulcanic vor fi la o adăncime mai mare, cu atât cutremurul de pământ pricinuit de explozia lor va fi mai puternic și mai înalt.

Îninsula Havaï, unde se înalță uriașul vulcan Mauna-Loa, este adesea tulburată de cutremure de pământ. La 27 Martie 1868, șguduiturile ajunseseră mai numeroase și mai puternice: un sat chiar fu nimic și mai multe sute de locuitori își găsiră moartea.

În curând începu poate cea mai grozavă din erupțiile vulcanului Mauna-Loa; oamenii și animalele fură aruncați în aer, pământul se deschise și un sat întreg fu înghițit de noroiul, ce eșia din crăpături. În sfârșit marea, care se rătrăsese, se întoarce cu furie și se revărsă peste insulă. (G. Eisenmenger).

Alte pricini, cari pot da naștere cutremurelor sunt scufundările de pământ. Apa, trecând prin pături de calcar, gips, sau alte materii solubile, le topeș și se încarcă cu ele. În locul lor rămân goli, cari mărindu-se neîncetat, fac ca pământul de deasupra să se prăbușească. Atunci se produc șguduituri, ce de obicei se repetă de mai multe ori, fiindcă păturile — reținute în lături de stâncile megieșe — nu pot scăpa decât treptat, până când găseșc iarăși o temelie tare.

Une ori apa pricinuește cutremure, fără ca să topească materiile, ce le înfăinește în cale. Sunt într'adevăr munți, ale căror stânci stau pe pături de lut. Apa ajungând la aceste pături le moaie și le face alunecoase. În asemenea împrejurări, de multe ori s'au văzut stânci colosale pornind la vale cu tot ce se afla pe ele. Acest fenomen nu se poate întâmpla fără ca să stărnească cutremure în ținuturile vecine.

(Va urma).

Cărți și reviste.

Din Biblioteca Națională, a apărut un nou fascicul, cuprinzând Nr. 42—44. Cuprinsul fascicului este: *Bucovina. Cutremurile de pământ. Foloasele călătoriilor.* De D. Vasiliu-Bacau profesor la liceul din Bărlad. Prețul 0.30 bani.

Reproducerea în acest număr articolului «Cutremurile de pământ» din această interesantă publicațiune.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 18 Aprilie. (Telegr. part) În ședința de azi Hedervary a comunicat că Maj. Sa a primit dimisiunea cabinetului. Ședințele camerei s'au amânat pe timp nedeterminat.

Ministrul Lukács se va prezenta mâine în audiență la Maj. Sa și se va reînțoarce la Pesta ca ministru președinte.

Budapesta 18 Aprilie. Deputatul Egri a interpelat în ședința de ieri a camerei în chestia meetingului ținut la București pentru preamărirea celor 16 seminařiști elminați și a cerut să se intervină pe cale diplomatică ca să se dea Ungariei satisfacțiune pentru izultele(?) aduse Ungariei.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branice el Comp Redactor responsabil: Ioan Brolea.

Avis.

Aduc la cunoștiința onoratalui publice românesc, că în atelierul Liâu de Croitorii, recunoscut de solid și bine asortat, am un depozit bogat de stoffe indigene și strefne moderne pentru șecul de primăvară și vară.

Comandele se eșecută prompt și spre mulțumirea tuturor.

Cu stimă Dumitru Mircan, croitor, Str. Orfanilor 4. (6—12)

Mobile in fiecare stil și execuție, se gă-
sesc ieftine, și pe lângă
cele mai avantajoase condiții la
Asociațiunea de vânzare de mobile,
Strada Vămii Nro 36.

Tot aici se găsește dormitoare,
elegante, sofragerii, odăi
pentru domni și alte aran-
jamente interloare.

— Se servește cu preliminare de prețuri gratuit. —

Primul atelier de pantofărie;

Nicolae Balea
Brașov (Brassó), Strada Prundului Nr. 3
— (Peste drum de gimnaziul român) —
Efectuează tot felul de în-
călțăminte, prompt și solid.

Primul atelier de pantofărie.

AVIZ!

Subscrisul atrag atențiunea On.
public românesc din loc și dela
sate cu deosebire apelez la
sprijinul inteligenței române a
mă iucuraja în meseria mea
de văpsitor de mobile și zidiri.
Stau la dispoziția On. public cu cele mai
nouă și moderne modele.
Pentru înlesnire pot fi avizat printr-o
carte postală la adresa:

Nicolaie Renel,
măestru văpsitor. (1-52.)
Brașov, Pe Coastă Nr. 19.

ATENȚIUNE!
50.000 perechi de ghețe
4 perechi numai 7 cor. 50 h.

Din cauza lipsei de bani a mai multor
fabrici am fost însărcinat o cantitate mare
de ghețe să le vând sub prețul costu-
lului. De aceea vând 2 perechi ghețe pen-
tru bărbați, 2 perechi ghețe cu șnoare
pentru dame din piele cafenie sau neagră
cu talpă bună, fazon elegant nou. Mări-
me după număr. Toate 4 perechi costă
numai 7 cor. 50 bani. Trimiterea cu
ramburs.

Ch. Jungwirth
Casă de export de ghețe.
KRAKAU 35.
Se schimbă și banii se înapoiază.

Odăi frumoase mo-
bilate se în-
chiriază lu-
nar, sau cu ziua cu
preț ieftin în
Villa Kertsch.

Se caută
un conducător de prăvălie
la Societatea de consum.

Salariu începătoriu 80 cor. lu-
nar 10% din învârtire, care e pe
an aproape 40.000 cor. Quartir și
luminat. E de lipsă să fie căsăto-
rit, și se depue cautiune de cel pu-
țin 2000 cor.

Societatea de consum
Felső-Szőcs,
comit. Solnok-Doboka.

Wilhelm Csallner,
turtar.

BRĂȘOV, Strada Lungă Nr. 30.
Produce cele mai bune și fine turte
dului cu deersuri, migdale, piper
și turtă de Nürnberg.

Pentru restaurante oale mai
fine **prăjituri desert.**
Tot acolo se capătă Met de mîere foarte fin
și cu efect vindecător.
Pentru pomeni recunoscuta
turtă dulce a lui Csallner.
Vanzătorilor se dă rabat.

1878-1912

Casa de export și fabrica de
articole igienice
I. KELETI
Buda pest, IV. koronaheroeg-utca 17.
serbează jubileu de 34 de
ani dela fondare.

Din înprjurarea aceasta trimite franco
Prețurent jubilar
care se trimite la cerere gratis și franco.
Acest prețurent este unic în felul
său. Se poate folosi ca registru ce
conține toate noutățile. Compus de
expert conține.

Produsele principale și specialități sunt:

Articole igienice.
Bandaje pentru surpături
c. s. r. priv.
Aparate ortopedice.
Mâni și picioare artistice.
Cornete artistice, legături,
bretel ortopedice.
Ciorapi de gumă pentru
sgăreluri.
Aparate electro-medice.
Scuane pentru bolnavi și
elezete, de odăo.
Utensiliu de volaj, masaaj.

Firma se conduce de principiu
a servi punctual cele mai bune pro-
duse pe lângă prețurile ieftine de
fabrică.

Nro. 514 1911
a. f. c. sc. d.

**Publicare pentru esarendare
de domeniu și moară.**

In cancelaria subscrisei comi-
siuni administratoare în Naszód
la 10 Iulie 1912 după amiază la 4
oare se va ținea licitațiune cu o-
ferte scrise și închise pentru esar-
endarea pe 12 ani 1913-1925 a
următoarelor realități din Csics-
ekeresztur (comitatul szolnok-Do-
boka) proprietatea fondului central
de știpendie din districtul Năsău-
dului și anume:

- 1, Realitățile cuprinse în car-
tea funduară a comunei Csics-
ekeresztur Nro. 124 A x nro. or-
dinar 1-3, 6-14, 17-19, 21-51 și
anume:
a, loc de casă intravilan,
curte și grădină de 9 jugăre 1547
orgi pătrate.
b, pământ arător de 140 ju-
găre 875 orgi pătrate cu sămănă-
tură de toamnă de 100 mierțe
mari de grâu din anul 1912.
c, loc de cosit de 55 jugăre
971 orgi pătrate.
d, locul de vite de 4 jugăre
a cărei cultivare sa sistat.
e, pășune de 187 jugăre 1383
orgi pătrate.
f, pământ nefructiv de 35
jugăre 1523 orgi pătrate: case de
locuit cu edificie economică.
g, 15 curialisti cuprinși în
cărțile fonduari din Csicskeresz-
tur Nro. 2, 14, 19, 39, 55, 66, 67

68, 75, 85, 106, 129, 137, 138, și
139 dintre cari 14 sunt datorii a
presta cu alimentațiunea proprie
pe an fiecare câte 90 zile de lu-
cru cu palma, iar unul 90 de zile
cu trăsura, tot asemenea la locu-
itori din Csicskeresztur, cari stau
cu fondul în legătură de contract
și prestează 5 câte 90 zile de lu-
cru cu palma, alții mai puțin și
indeplinesc alte lucrări.

h, dreptul de vnat șipescut.
Prețul de strigare ca arândă
anuală e statorit cu 10000 coroane
2, Moară și farină cu 5 pe-
tri dimpreună cu realitățile țină-
toare de dânsa luată în cartea fun-
duară Nro. 124 sub Nrii. tipogra-
fici 185, 186, 187 și 188.
Prețul de strigare ca arândă
anuală e statorit cu 2000 coroane.
La ofertele scripturistice în-
chise sunt de a se alătura ca va-
diu în bani gata 10% dela prețul
de strigare.

Oferentul are se declare în o-
fert că cunoaște condițiunile de
licitațiune și de contract și se su-
pune acelor.

Condițiunile de licitațiune și
de contract se pot vedea în can-
celaria fondurilor în oarele ofi-
cioase.

Dela comisiunea administra-
toare de fondurile centrale școlas-
tic și de știpendie din districtul
Năsăudului.

Naszód la 4 April 1912.
Prezident: **Dr. Demetriu Ciuta** m. p.
Secretar: **Dr. Nestor Simon** m. p.
1-3.

Vite
nobilitate
americ. de
butași, dife-
rite soiuri
liferează
cu gaurile, asortiment bogat de tot soiul, firmă
de mulți ani recunoscută ca prima și foarte
solidă.

**Prima Pepinerie cu vite nobilitate
de pe Târnavă.**

Proprietar: **F. CASPARI,**
Mediaș Nr. 17 (Ardeal)

Cereți catalogul prețurilor.
Catalogul conține scrisori de recuno-
ștință din toate părțile țării. Proprie-
tarii de vie, însuși de a comanda își
pot câștiga siguranța verbal sau prin
scris la persoane cunoscute, despre so-
lilitatea firmei de sus.

Atențiune!!!...

„BRAȘOVIA“,
vă apăară vă couservă, ajută!

„BRAȘOVIA“,
e bun formator de sânge, întărește,
șintrește corpul omenesc slăbit
neputincios, lipsit de putere la
mic și mare.

„BRAȘOVIA“,
face corpul omenesc rezistător, im-
bunătățește nervii atacați, încetează
iritațiunile nervoase, simțirea rea
în general, dă bucurie de trai.

„BRAȘOVIA“,
lungeste viața omenescă, înain-
tează schimbarea stofelor în corp,
face apetit.

„BRAȘOVIA“,
apără contra tuturor boalelor, e un
eminent ajutor pentru Reconva-
lescenți.

„BRAȘOVIA“,
e neintreut în buna sa folosință.
Se capătă în Brașov (Brassó) la:
K. de BENKNER, Strada pe tocile 22.
In farmaciei, droguerii etc.

Prețul unei sticle 9 coroane.
La comande externe pentru porto
încă 40 fleri.

N. M. 4918/912.

Publicațiune.

referitoare dea lua în vedere listele, care cuprinde propunerile dăj-
diei de venite clasa III pentru a statori contribuțiunile pentru pe-
riodul anului 1911-1912 de afaceri nouă, întreprinderi și meserii,
precum și contribuțiunea reuniunilor, institutelor, care sunt obli-
gate a publica bilanțul pro 1912 și ordinea de zi a pertractărilor
comisie pentru statorirea dajdiei: Locul de pertractare: sala cea
mare dela Sfat (Piața Franz Iosef).

Inceputul pertractărilor, fiecare zi punct 8 oare dimineața.

18 April 1912 N. P. 2732-2800 (69 pozitii) Dulgeri, tâmplari,
moase, ceasornicari, Opticări, Giuvaergiu, tinichegii, barbieri, fabri-
canți de piele, negustori de piele, Pantofari, Cismari, comersanți
de candite, cofetari,

19 April N. P. 2801-2882 (81 poziție) Fiacheri, cărăuși, mă-
estri de poste, fotografi, arhitecți, zidari, negustori de lemne, pro-
prietari de ferestru cu abur, văpsitori de odăi, văpsitori de firme,
farmacist, țapeteri, negustori de mobile, mănșari, rotari, fauri, lă-
cătuși, instalatori, mehanici, tehnici, sculptori, pietrari, cariere de
piatră.

20 Aprilie: 2883-2997 (96 poziții) detaiști, negustori cu peste,
poame, brânză, compactori, librari, tipografi, prăvăliași, locandisti,
cârciumari, birtași, fabrici de licher, negustori cu vinuri, cafegii,
Bodegă, cârciumari cu plată.

22 Aprilie: N. P. 2998-3070 (72 pozitii) Măcelari, Șarctieri
(carnățari), epălătorii, medici, advocați, veterinari, brutari, lumână-
rari, vânzătorii de lumânări, postovari, comersanți de manufactură
și mărantșuri, neguțatori de mărfuri de modă pentru dame, negu-
țatori de confecțiuni și haine, cazangerie.

23 Aprilie N. P. 3071-3149 (79 pozitii) Croitori de bărbați și
dame, ciprasari, curelari, pielari, neguțatori de produse, agenți,
samsari, asigurări de mașini și agenți comerciali, speculanți, negu-
țatori cu articole de lux, fabrica de sticlărie, ferari, Messenger Boy.

24 Aprilie N. P. 3150-3231 (81 poziție) măestrii de pian, pro-
fesoare de dans, muzicanți orășănești, muzicanți țigănești, arendași
de pământari, artiști streini, teatru kinematograf

25 Aprilie: N. P. 1-15 (30 poziție) Reuniunile, institutete și
întreprinderile cari sunt obligate a publica socotelile.

Listele referitoare la comersianți, meseriași, agenți etc. provă-
zute din partea comisiunei, cu sume de dare de câștig clasa III.
sunt depuse la oficiul de dare orășănesc și se pot vedea de orișicine
în decurs de 8 zile del: 10 April până la 18 April 1912 iar cele
pentru institutete obligate la publicarea socotelilor dela 17 April
până la 24 April 1912.

Observări contra stabilirei contribuțiunei atât proprie cât și
pentru a te persoane se pot adresa la Direcția financiară r. u. în
scris în decursul timpului arătat.

Brassó, 5 Aprilie 1912.
1-2.

AVIZ!

Aduc la cunoștința Onor. public din Brașov
și din împrejurime, că m'am reintors din vo-
iajul meu de târguiață din Viena sezonul de
primăvară și vară și am adus

Modele de pălării de dame
din Viena și Paris

și sunt în stare a vinde cu prețurile cele mai moderate.
Totdeauna avem un bogat asortiment de Pălării în maga-
zinul meu. Pălării vechi prelucrez pe formele cele mai mo-
derne cu prețuri ieftine. asemenea se găsește Pălării de
(:—:) doliu totdeauna gata. (:—:)
Rog pe Onor. Public a sprijini și a vizita magazinul meu.

Cu deosebită stimă: **La pălăria parisiană**
Brașov, Strada Porții 25 (Casa Fleischer)

Magazinul fabriciei de pălării
HENRI TISCHLER
BRĂȘOV, Piața Francisc Iosif (Târgul inului) 7.

Depozitul
P. C. H A B I G.
fabricautul curții
imp. reg. de pă-
lării din Viena.

Depozitul
BORSALINO
fabricant de pă-
lării din Alexan-
dria, Italia.

Specialități în pălării de păslă, deșpale, precum și în caschete pentru
modă, sport și turistică.

Curățire pentru pălării de Panama.

Depozit de
piane și
harmonio

EINSCHENK CAROL,
BRĂȘOV, Strada Neagră Nr. 54.
Instrumente se dă în chirie.